

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

2016

Ajankohtaista EU:sta 1/2016

Työsuojeluosasto

3.2.2016

Lukijalle

Vuoden 2015 jälkimmäisen kauden puheenjohtajamaa Luxemburg luovutti puheenjohtajuuden toiselle kokeneelle EU-maalle, Alankomaille. Alankomaat toimii EU-puheenjohtajana jo 12. kertaa. Kaudellaan se on ilmoittanut haluavansa vähentää byrokratiaa ja siitä aiheutuvia turhia kustannuksia niin kansalaisille, yrityksille kuin viranomaisille. Alankomaat haluaa edistää EU-tason toimia vain, jos ne ovat tehokkaampia kuin kansalliset politiikat. Alankomaat on ilmoittanut neljä prioriteettikokonaisuutta, joista yhtenä on muuttoliike ja kansainvälinen turvallisuus – Eurooppaan pyrki vuoden 2015 aikana yli miljoona pakolaista ja siirtolaista. Muita keskeisiä aiheita ovat Eurooppa innovaatioiden edistäjänä ja työpaikkojen luojana, terve talous ja vankka euroalue sekä eteenpäin katsova ilmasto- ja energiapolitiikka.

Marianne Kivistö
Neuvotteleva virkamies
Työsuojeluosasto
Sosiaali- ja terveysministeriö
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63284

Sisällysluettelo

Lukijalle	2
Sisällysluettelo.....	3
1. Yleistä	4
1.1. Alankomaiden puheenjohtajuuskausi	4
2. Lainsäädäntökäsittelyssä olevat komission ehdotukset.....	5
2.1. Henkilönsuojaimia koskeva asetusehdotus	5
2.2. Köysiratalaitteistoja koskeva asetusehdotus	5
2.3. Tuoteturvallisuus- ja markkina- ja valvontapaketti.....	6
2.4. Komission ehdotus eurooppalaiseksi foorumiksi liittyen harmaan työn kitkemiseen.....	7
3. Komissiossa vireillä olevat työsuojelun alaan liittyvät lainsäädäntö- ja muut hankkeet	8
3.1. Uusi työsuojelustrategia ja siihen liittyvät toimenpiteet.....	8
3.2. Työturvallisuus- ja työterveyslainsäädännön arviointi	8
3.3. Parempi sääntely	9
3.4. Syöpädirektiivi.....	10
3.5. Työergonomia	10
3.6. Kampaamoalan työsuojelua koskeva puitesopimus	11
3.7. Nanomateriaalit	11
3.8. Raskaudensuojeludirektiivi	12
3.9. Viiteraja-arvodirektiivi	12
3.10. Työaikadirektiivi.....	12
4. Kansallisessa täytäntöönpanossa olevat direktiivit.....	13
4.1. Sähkömagneettisia kenttiä koskeva direktiivi.....	13
4.2. BSS-direktiivi.....	13
4.3. Direktiiviehdotus koskien tiettyjen työajan järjestämistä koskevien seikkojen sääntelyä sisävesiliikenteessä.....	14
4.4. Komission ehdotus viiden direktiivin muuttamisesta merenkulkijoiden osalta .	14
5. EU:n työsuojeluun liittyvät toimijat	16
5.1. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoa-antava komitea (ACSH)	16
5.2. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (Bilbao-virasto)	16
5.3. Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC).....	17
6. Muita työsuojelua sivuavia asioita	18

1. Yleistä

1.1. Alankomaiden puheenjohtajuuskausi

Alankomaat pyrkii puheenjohtajuuskaudellaan keskittymään EU:n keskeisimpien haasteiden ratkaisemiseen. Yleistavoitteena puheenjohtajuuskaudella on hyvinvoinnin, vapauden ja turvallisuuden turvaaminen ja edistäminen. Tavoitteisiin pyritään pääsemään tukemalla innovatiivista kasvua ja työllistymistä sekä kansalaisten kytke- mistä EU:n toimintaan.

Työllisyys- ja sosiaalisektorilla keskitytään ennen kaikkea ihmisarvoiseen työhön eli liikkuvan työvoiman aseman turvaamiseen ja työterveyden ja -turvallisuuden edistä- miseen sekä köyhyyden torjuntaan. Liikkuvan työvoiman aseman parantamiseen pyri- tään ensisijaisesti tukemalla vapaata liikkuvuutta, pimeää työtä ehkäisemällä, suojaa- malla työoloja sekä torjumalla pöytälaatikkoyrityksiä. Köyhyyden torjunnan osalta pyritään löytämään parhaita käytänteitä ja keskustelemaan eri tason toimijoiden kans- sa. Muina keskeisinä asioina puheenjohtaja pitää mm. esteettömyyssäännöstöä ja yh- denvertaisuusdirektiiviä.

Työterveyden- ja turvallisuuden osalta keskitytään syöpää aiheuttavia aineita koske- van direktiivin (2004/37/EY) päivittämiseen. Lisäksi käsiteltäviksi tulevat Bilbaon ja Dublinin virastojen perustamisasetusten päivittäminen ja ILO:n kalastustyösopimuk- sen toimeenpano.

Eurooppalaisen ohjausjakson osalta maaliskuussa on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät vuotuisesta kasvuselvityksestä, tarkastella vuoden 2015 maakohtaisten suos- itusten toimeenpanoa sekä saavuttaa yleisnäkemyks työllisyysuuntaviivoista. Kesä- kuussa pyritään hyväksymään vuoden 2016 maakohtaiset suositukset.

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asiain (TSTK)-neuvostot järjeste- tään 7.3.2016 Brysselissä ja 16.6.2016 Luxemburgissa. Epävirallinen työ- ja sosiaali- ministereiden kokous järjestetään 19. - 20.4.2016 Amsterdamissa.

Lisätietoa:

<http://english.eu2016.nl/>

Alankomaiden pj-kauden ohjelma:

<http://english.eu2016.nl/documents/publications/2016/01/07/programme-of-the-netherlands-presidency-of-the-council-of-the>

2. Lainsäädäntökäsittelyssä olevat komission ehdotukset

Tähän ajankohtaistiedotteeseen on koottu lainsäädäntö- ja muut hankkeet, jotka ovat sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston vastuulla, annettava lainsäädäntö tulee työsuojeluviranomaisten valvottavaksi tai sillä on muutoin kiinteä yhtymäkohta työsuojeluviranomaisten toimintaan.

2.1. Henkilönsuojaimia koskeva asetusehdotus

Komissio antoi 27.3.2014 ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi henkilönsuojaimista. Ehdotuksen mukaisesti nykyinen direktiivi kumottaisiin ja tilalle tulisi suoraan sovellettava asetus. Asiaa käsiteltiin neuvostossa teknisen yhdenmukaistamisen työryhmässä ja ehdotuksesta saavutettiin yleisnäkemyks KILPAILUKYKYNEUVOSTOSSA (KIKY-neuvosto) joulukuussa 2014. Euroopan parlamentti antoi 1. lukeamisen kantansa 30.4.2015. Trilogineuvotteluissa neuvoston, parlamentin ja komission kesken saavutettiin yhteisymmärrys syksyllä 2015. Euroopan parlamentti hyväksyi asetusehdotuksen 20.1.2016 pidetyssä äänestyksessä. Asetus hyväksytään lopullisesti KIKY-neuvostossa.

Linkki neuvoston yleisnäkemykseen:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15735-2014-REV-1/en/pdf>

Lisätietoa parlamentin sivuilla:

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/20160114IPR09914/Personal-protective-gear-gas-appliances-and-cableways>

Lisätietoja: Pirje Lankinen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63488

2.2. Köysiratalaitteistoja koskeva asetusehdotus

Komissio antoi 27.3.2014 yhdessä henkilönsuojaimia koskevan asetusehdotuksen kanssa ehdotuksensa köysiratalaitteistoja koskevaksi asetukseksi. Köysiratoja koskeva direktiivi ehdotetaan kumottavaksi ja sen tilalle ehdotetaan asetusta. Asiaa käsiteltiin neuvostossa teknisen yhdenmukaistamisen työryhmässä ja asiasta on saavutettu yleisnäkemyks KILPAILUKYKYNEUVOSTOSSA (KIKY-neuvosto) joulukuussa 2014. Euroopan parlamentti hyväksyi asetusehdotuksen 20.1.2016 pidetyssä äänestyksessä. Asetus hyväksytään lopullisesti KIKY-neuvostossa.

Linkki neuvoston yleisnäkemykseen:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15442-2014-REV-2/en/pdf>

Lisätietoa parlamentin sivuilla:

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/20160114IPR09914/Personal-protective-gear-gas-appliances-and-cableways>

Lisätietoja: Kari Seppänen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63490

2.3. Tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapaketti

Komissio antoi 13.2.2013 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kulutustavaroiden turvallisuudesta ja ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tuotteiden markkinavalvonnasta.

Markkinavalvontaa koskevan asetusehdotuksen osalta tarkoitus on selkeyttää ja yhdenmukaistaa markkinavalvontasääntelyä kokoamalla yhteen säädökseen tuotteiden markkinavalvontaa koskevat säännökset. Nykyisin markkinavalvonnasta säädetään sekä ns. akkreditointi- ja markkinavalvonta-asetuksessa eli ns. NLF-asetuksessa (765/2008/EY) että yleisessä tuoteturvallisuudirektiivissä (2001/95/EY).

Ehdotusten myötä uutta markkinavalvonta-asetusta sovellettaisiin kaikkeen tuotteita koskevaan markkinavalvontaan samalla kun markkinavalvontaa koskevat säännökset poistettaisiin yleisestä tuoteturvallisuudirektiivistä. Euroopan parlamentti on 15.4.2014 äänestänyt ensimmäisen lukemisen kannastaan koskien parlamentin IMCO-valiokunnan (sisämarkkinat ja kuluttajansuoja) mietintöjä tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapaketeista ja hyväksynyt mietinnöt. Käsittely jatkuu uuden parlamentin toimikaudella.

Linkit komission ehdotuksiin:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0075:FIN:FI:PDF>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0078:FIN:FI:PDF>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=swd:2013:0034:FIN:FI:PDF>

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle kahdesta komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (tuoteturvallisuusasetus ja markkinavalvonta-asetus), 11.4.2013 EU/2013/0658:

<http://217.71.145.20/TRIPviewer/show.asp?tunniste=U+16/2013&base=eru&palvelin=www.eduskunta.fi&f=WORD>

Direktiivin valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

2.4. Komission ehdotus eurooppalaiseksi foorumiksi liittyen harmaan työn kitkemiseen

Komissio antoi 9.4.2014 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi pimeän työn ehkäisemiseksi ja torjumiseksi tehtävän yhteistyön edistämistä käsittelevän eurooppalaisen foorumin perustamisesta.

Foorumia tarvitaan, koska nykyiset EU-tason eri toimijat ja työryhmät katsovat pimeän työn problematiikkaa vain omasta näkökulmastaan. Lisäksi foorumin perustamisella pyritään saamaan kaikki EU-maat aktiivisesti mukaan toimintaan.

Pimeän työn torjuntafoorumissa ei ole kyse harmonisoinnista, vaan sen avulla pyritään mm. tuomaan esiin hyviä käytäntöjä ja kokoamaan tietoa pimeästä työstä ja sen torjunnasta. Foorumin puitteissa voidaan esimerkiksi määritellä käsitteitä ja laatia suositusluonteisia ohjeistuksia viranomaisille.

Neuvoston yleisnäkemyks saavutettiin Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asiain (TSTK)-neuvostossa 16.10.2014. Jäsenmaat kannattivat yleisesti ehdotuksen tavoitteita. Komission ehdottama pakollinen osallistuminen foorumiin hyväksyttiin, mutta useat valtiot korostivat jäsenvaltion päätösvaltaa toimenpiteisiin osallistumisesta. Euroopan parlamentti käsittelee ehdotusta keväällä ja sosiaalityöryhmä jatkoi parlamentin muutosehdotusten käsittelyä alkukesän 2015 aikana. Neuvosto, parlamentti ja komissio pääsivät asiasta sopuun epävirallisissa neuvotteluissa syksyllä 2015. Parlamentti hyväksyi asian 2.2.2016 pidetyssä äänestyksessä. Asia hyväksytään vielä muodollisesti TSTK-neuvostossa.

Linkki neuvoston yleisnäkemykseen:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13667-2014-ADD-1/en/pdf>

Lisätietoa:

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/20-platform-to-tackle-undeclared-work/>

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/20160129IPR11935/European-platform-to-tackle-undeclared-work>

Päätöksen valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

STM:ssä lisätietoja: Kirsi Kyrkkö
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63487

3. Komissiossa vireillä olevat työsuojelun alaan liittyvät lainsäädäntö- ja muut hankkeet

3.1. Uusi työsuojelustrategia ja siihen liittyvät toimenpiteet

Komissio julkaisi 6.6.2014 uuden työsuojelun kommunikaation ”Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva strategiakehys kaudelle 2014 - 2020” (Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja Neuvostolle COM(2014) 332 final, ”Strategic Framework on Health and Safety at Work 2014 - 2020”). Siinä määritellään kolme suurinta haastetta liittyen työterveyteen ja työturvallisuuteen: nykyisten säädösten tehokkaampi täytäntöönpano koskien erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten riskienarviointia, työperäisten sairauksien tehokkaampi ehkäiseminen ja työväestön ikääntymisen mukanaan tuomien haasteiden huomioiminen.

Vuoden 2014 työsuojelustrategiaa on käsitelty Latvian ja Luxemburgin päätöslauselmissa sekä parlamentin raportissa. Näissä kaikissa korostuu uuden työsuojelustrategian tarpeellisuus. Samoin todetaan selkeiden ja tehokkaiden direktiivien olevan tarpeellisia. Tavoitteena on myös direktiivien yksinkertaistaminen, mutta ilman että turvallisuustaso heikkenee. Työntekijöitä ei pidä asettaa eriarvoiseen asemaan yrityksen koon perusteella.

Em. päätöslauselmien ja parlamentin raportin perusteella ajankohtaisina aiheina ovat nousemassa esiin mm. työergonomiadirektiivin päivittäminen, työperäisen syövän torjunta, psykososiaaliset ongelmat sekä lainsäädännön toimeenpano mikro- ja pienyrityksissä.

Komissio ei ole esittänyt vielä jatkosuunnitelmia. Korkealla tasolla on paineita avata työsuojelun puitedirektiiviä, vaikka kaikki asiantuntijalausunnot ja työmarkkinaosapuolet pitävät sitä tarpeettomana. Komissio on luvannut kertoa suunnitelmistaan Staff Working Document’issa, jonka ilmestyminen on siirtymässä alkusyksyyn.

Vuonna 2016 järjestetään toukokuussa työperäistä syöpää käsittelevää konferenssi sekä kansallisia työsuojelustrategioita käsittelevä kokous syyskuussa.

Lisätietoja: Wiking Husberg
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63475

3.2. Työturvallisuus- ja työterveyslainsäädännön arviointi

EU-maissa toteutetaan komission toimesta ja REFIT -ohjelman mukaisesti vuosina 2014 - 2015 työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön arviointi. Arviointi koskee puitedirektiivin 89/391/ETY ja 22 siihen liittyvän direktiivin täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot osallistuivat arviointiin toimittamalla direktiivien täytäntöönpanokertomukset vuoden 2013 lopussa.

Komissio on ilmoittanut, että lainsäädännön arviointi etenee yhdessä työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan strategiakehyksen ”Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva strategiakehys kaudelle 2014 - 2015” (Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja Neuvostolle COM(2014) 332 final) kanssa.

Komissio analysoi parhaillaan lainsäädännön arvioinnin tuloksia ja pohtii jatkotoimenpiteitä. Yhtenä esillä olleena vaihtoehtona on työturvallisuuden puitedirektiivin uudistaminen.

Lisätietoja: Antti Janas
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63501

3.3. Parempi sääntely

Komissio julkaisi 19.5.2015 laajan parempaa sääntelyä koskevan paketin, johon sisältyy ehdotus uudeksi parempaa sääntelyä koskevaksi toimielinten väliseksi sopimukseksi ja useita komission paremman sääntelyn työtä määrittäviä asiakirjoja.

Paremman sääntelyn agendan tarkoituksena on, että EU:n politiikkatoimien ja lainsäädännön tavoitteet saavutettaisiin mahdollisimman vähäisillä kustannuksilla. Paremman sääntelyn paketilla komissio pyrkii avaamaan EU:n politiikan valmisteluprosessia ja helpottamaan sekä palautteen antamista että julkista valvontaa. Keskeisiä menettelyllisiä uudistuksia ovat kansalaisten ja sidosryhmien mahdollisuus antaa palautetta jo suunnitelmista ja alustavista vaikutusarvioinneista aloitteiden alusta lähtien sekä myöhemmin kahdeksan viikon ajan itse ehdotuksen antamisen jälkeen. Myös delegeoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten valmistelun avoimuutta lisätään.

Yhtenä osana paremman sääntelyn pakettia on sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskeva komission REFIT-ohjelma. Yksi keskeisimmistä uudistuksista on REFIT-ohjelman yhteyteen perustettava foorumi, jonka piirissä sidosryhmät ja jäsenvaltiot voivat käydä keskustelua siitä, mihin suuntaan EU:n lainsäädäntöä pitäisi kehittää.

Komissio pyrkii vaikutusten arvioinneissaan ja muissa arvioinneissaan ottamaan entistä paremmin huomioon konkreettisen näytön kaikkien säädösehdotusten perustana. Pakettiin sisältyvät paremman sääntelyn suuntaviivat ja niitä täydentävä työkalupakki sisältävät laajan ohjeistuksen vaikutusarvioinnin toteuttamisesta.

Paremman sääntelyn paketti kuuluu valtioneuvoston kanslian sekä työ- ja elinkeinoministeriön tehtäviin. Siitä on yksityiskohtaisempaa tietoa komission sivustolla ”Better Regulation Package”.

Alankomaiden lähtökohtana paremman sääntelyn keskusteluihin on Italian kaudella laaditut neuvoston päätelmät joulukuulta 2014. Niissä on käsitelty laajasti paremman sääntelyn kokonaisuutta. Toisena lähtökohtana on em. komission tiedonanto, joka sisältää useita käytännön uudistuksia. Paremman sääntelyn osalta Alankomaille keskeisiä teemoja ovat mm. sääntelytaakan vähentämisen määrällinen arviointi, tavoitteet tietyillä sektoreilla, vaikutustenarviointi, aikaa kestävä lainsäädäntö ja pk-yritysten aseman parantaminen.

Linkki komission sivustolle:

http://ec.europa.eu/smart-regulation/better_regulation/key_docs_en.htm

Lisätietoja STM:ssä: Anne Vänskä, Marianne Kivistö ja Toivo Niskanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63507 (Vänskä), 02951 63284 (Kivistö) ja 02951 63504 (Niskanen)

3.4. Syöpädirektiivi

Komission on tarkoitus saada vuoden 2016 aikana valmiiksi komission ehdotus ns. syöpädirektiivin (2004/37/EY) muuttamiseksi. Ehdotuksella on tarkoitus päivittää muutamaa artiklaa ja lisätä syöpävaarallisten aineiden sitovia raja-arvoja. Suomen kannalta näistä aineista erityisen merkityksellisiä ovat kumihiurut ja -pölyt, kiteinen piidioksidi ja kovapuupöly. Alankomaat on ilmoittanut syöpädirektiivin valmistelun yhdeksi prioriteettiasiakseen.

Lisätietoja: Reetta Orsila ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63505 (Orsila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

3.5. Työergonomia

Komissiossa on ollut yli viisi vuotta valmisteilla ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi vaaroilta, jotka johtuvat huonoista ergonomisista olosuhteista työpaikalla. Osana uudistusta neuvoston direktiivit 90/269/ETY ja 90/279/ETY olisi tarkoitus kumota.

Komission valmistelun suunta on muuttunut direktiivin sijasta suositukseen. Suositusta on käsitelty useasti vuosien 2012 – 2013 aikana komission alaisessa työturvallisuuden ja työterveyden neuvoa antavassa komiteassa (ACSH). Eurooppalaisilla työnantajajärjestöillä ja palkansaajajärjestöillä on suosituksen sisällöstä erilaiset näkökannat.

REFIT-tiedonannossaan komissio on ilmoittanut, ettei se vie eteenpäin direktiiviehdotusta.

Lisätietoja: Toivo Niskanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63504

3.6. Kampaamoalan työsuojelua koskeva puitesopimus

Kampaamoalaa edustavat eurooppalaiset työmarkkinajärjestöt, työnantajajärjestö Coiffure EU ja työntekijäjärjestö UNI Europa Hair & Beauty, solmivat 26.4.2012 puitesopimuksen työsuojelusta kampaamoalalla. Osapuolet ovat esittäneet komissiolle, että komissio tekisi ehdotuksen direktiivistä, jolla puitesopimus pantaisiin täytäntöön ja siitä tulisi jäsenmaita velvoittavaa EU-lainsäädäntöä.

Työmarkkinaosapuolet ovat muuttaneet osittain vuoden 2012 sopimusta keväällä 2015. Tällä hetkellä sopimus on arvioitavana komissiossa.

Lisätietoja: Anne Vänskä
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63507

3.7. Nanomateriaalit

Komissio on antanut 3.10.2012 tiedonannon koskien nanomateriaaleja. Tiedonanto on jatkoa vuonna 2008 annetulle komission tiedonannolle nanomateriaaleja koskevasta sääntelystä.

https://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/pdf/policy/communication-from-the-commission-second-regulatory-review-on-nanomaterials_fi.pdf

Komission tiedonanto arvioi nanomateriaaleihin sovellettavan EU-lainsäädännön asianmukaisuutta ja täytäntöönpanoa ja vastaa parlamentin, neuvoston sekä talous- ja sosiaalikomitean esiin tuomiin kysymyksiin. Sen ohessa toimitetaan nanomateriaalien tyyppejä ja käyttöä sekä turvallisuusnäkökohtia koskeva komission yksiköiden valmisteluasiakirja, jolla reagoidaan parlamentin ilmaisemaan huoleen siitä, että komission nanomateriaaleihin soveltama lähestymistapa vaarantuu, koska tiedot jo markkinoilla olevien nanomateriaalien käytöstä ja turvallisuudesta ovat puutteellisia. Suurempia muutoksia nanomateriaaleja koskevaan EU-lainsäädäntöön ei tiedonannon pohjalta ole toistaiseksi vielä tehty.

Komission tutkimus- ja innovaatio www-sivustolla on tietoja nanoteknologiasta ja EU:n toimintaperiaatteista.

http://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/policy_en.html

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Toivo Niskanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63504 (Niskanen)

3.8. Raskaudensuojeludirektiivi

Komissio antoi 3.10.2008 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä annetun neuvoston direktiivin 92/85/ETY muuttamisesta (ns. raskaudensuojeludirektiivi). Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden suojaa.

Asiaa käsiteltiin useita kertoja neuvoston työryhmässä. Euroopan parlamentin täysistunto äänesti asiasta loppuvuodesta lokakuussa 2010. Työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asioiden neuvostossa (TSTK-neuvosto) asiasta keskusteltiin joulukuussa 2010 ja annettiin edistymisraportti kesäkuussa 2011. Asiaa käsiteltiin Puolan puheenjohtajuuskaudella neuvoston työryhmässä ja Puola antoi asiasta edistymisraportin TSTK-neuvostossa joulukuussa 2011. Parlamentin jo hyväksymä esitys jäi pöydälle, kun monet jäsenmaat eivät kustannusten pelossa halunneet viedä aloitetta eteenpäin. Neuvottelut pysähtyivät vuonna 2010 ja kesällä 2014 komissio ilmoitti, että esitys vedetään kokonaan pois. Tällä hetkellä on meneillään kuuleminen työn ja perheen yhteensovittamista koskevasta paketista, johon asia liittyy.

Direktiivin valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

3.9. Viiteraja-arvodirektiivi

Vuoden 2016 aikana on tarkoitus saada valmiiksi komission ehdotus neljänneksi raja-arvodirektiiviksi. Direktiivillä komissio pyrkii yhtenäistämään työilman kemikaalien raja-arvoja eri jäsenmaissa antamalla viiteraja-arvoja. Tarkoituksena on antaa viiteraja-arvot lähes 30:lle uudelle kemikaalille sekä päivittää joitakin vanhoja raja-arvoja. Direktiivi tullaan saattamaan voimaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annettavilla kansallisilla HTP-arvoilla.

Lisätietoja: Reetta Orsila ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63505 (Orsila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

3.10. Työaikadirektiivi

Työaikaa koskevan direktiivin valmistelut ovat olleet käynnissä pitkään. Komission näkemyksen mukaan direktiivin uudistamisella on kaksi perustarkoitusta: selventää laillista tilannetta tietyissä jäsenmaissa ja saada direktiivin toimeenpano yhtenevämmäksi jäsenmaiden välillä sekä mukauttaa direktiivi nykyajan työelämän vaatimuksiin.

Toisen konsultaation päättymisen jälkeen Euroopan tason työmarkkinaosapuolet neuvottelivat työaikadirektiivin uudistamisesta, mutta eivät päässeet asiassa sopuun vuoden 2012 aikana käydyissä neuvotteluissa.

Direktiivin valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

4. Kansallisessa täytäntöönpanossa olevat direktiivit

4.1. Sähkömagneettisia kenttiä koskeva direktiivi

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fysikaalisista tekijöistä (sähkömagneettiset kentät) aiheutuville riskeille (2013/35/EU) rakentuu periaatteelle suojata kaikkia työntekijöitä sekä työnantajan velvollisuuteen tuntea ympäristö, jossa työnantaja teettää työtä. Jos työympäristössä esiintyy työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä vaarantavia tekijöitä, työnantajan on arvioitava niiden merkitys työntekijöiden terveydelle. Direktiivi koskee Suomessa työturvallisuuslain tarkoittamia työntekijöitä, mutta ei väestöä laajemmin. Direktiivi ei koske pitkäaikaisvaikutuksia.

Direktiivi hyväksyttiin kesällä 2013 ja se julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 26.6.2013. Direktiivin kansallinen voimaansaattaminen käynnistyi joulukuussa 2013. Voimaansaattaminen tapahtuu valtioneuvoston asetuksella, jota valmistelee työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan alainen EMF-jaosto.

Linkki direktiiviin:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:179:0001:0021:FI:PDF>

Lisätietoja: Reetta Orsila ja Tuula Andersin
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63505 (Orsila) ja puhelin: 02951 63506 (Andersin)

4.2. BSS-direktiivi

Ionisoivan säteilyn vaaroilta suojautumista koskeva direktiivi on päivitetty EU:ssa työntekijöiden ja väestön säteilysuojelun varmistamiseksi. Samalla on koottu yhteen direktiiviin aiemmat eri osa-alueiden säädökset.

Direktiivi kattaa säteilyn tarkoituksenmukaisen ja turvallisen käytön teollisuudessa, lääketieteellisessä potilastyössä ja seulonnoissa, sekä oikeus- ja poliisiviranomaisten teettämässä tutkimuksissa. Lisäksi direktiivissä ohjeistetaan varautumaan säteilyvaaratilanteisiin sekä säädetään vaaratilanteiden aikana toimintaa koskevista velvoitteista. Direktiivissä säädetään myös kotien, työpaikkojen ja julkisten tilojen radonpitoisuuden viitearvosta. Sisäilman radonin viitearvo on 300 Bq/m³. Työpaikkojen osalta on kansallisesti mahdollista asettaa korkeampi viitearvo, mikäli jäsenvaltion olosuhteet sitä vaativat.

Direktiivi julkaistiin 17.1.2014 ja se tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 6.2.2018 mennessä. Suomen säteilylainsäädäntö uudistetaan kokonaisuudessaan samassa yhteydessä. Uudistusta valmistelemaan on perustettu ohjausryhmä alatyöryhmineen.

Linkki direktiiviin:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:013:FULL:FI:PDF>

Direktiivin valmisteluvastuu kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osastolle.

TSO:lla lisätietoja: Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63565

4.3. Direktiiviehdotus koskien tiettyjen työajan järjestämistä koskevien seikkojen sääntelyä sisävesiliikenteessä

Työmarkkinajärjestöt solmivat helmikuussa 2012 sopimuksen koskien sisävesiliikennettä hoitavien työehtoja. Komissio antoi asiaa koskevan direktiiviehdotuksen 7.7.2014. Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asiain (TSTK)-neuvosto saavutti poliittisen yhteisymmärryksen 11.12.2014 ja direktiivi on hyväksytty.

Linkki sopimukseen:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5223>

Linkki hyväksytyyn direktiiviin:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32014L0112>

Direktiivin valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

4.4. Komission ehdotus viiden direktiivin muuttamisesta merenkulkijoiden osalta

Komissio on antanut 18.11.2013 direktiiviehdotuksen viiden direktiivin muuttamisesta merenkulkijoiden osalta. Ehdotuksessa esitetään direktiivien soveltamisalan laajentamista siten, että ne kattaisivat myös merenkulkijat. Direktiivit koskevat palkkaturvaa, Euroopan laajuisia yritysneuvostoja, kansallisen tason kuulemista ja tiedottamista, työntekijöiden joukkovähentämistä, työntekijöiden asemaa liikkeenluovutustilanteessa sekä lähetettyjä työntekijöitä. Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asiain (TSTK)-neuvosto saavutti asetuksesta yleisnäkemyksen 11.12.2014. Merenkulkijoiden tiettyjä työoikeuksia koskevasta direktiiviehdotuksesta päästiin sopuun neuvoston, parlamentin ja komission kolmikantaneuvotteluissa ja se hyväksyttiin syksyllä 2015.

Linkki direktiiviin:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L1794&from=EN>

Direktiivin valmisteluvastuu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

5. EU:n työsuojeluun liittyvät toimijat

5.1. Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-antava komitea (ACSH)

Euroopan komission yhteydessä toimiva Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-antava komitea (Advisory Committee on Safety and Health at Work, ASCH) käsittelee kolmikantaisesti työterveyteen ja työturvallisuuteen kuuluvia asioita.

Komitean tehtävänä on avustaa Euroopan komissiota työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvien asioiden valmistelussa, täytäntöönpanossa sekä arvioinnissa. Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosastolla on edustus komiteassa. Komitean alaisuudessa toimii direktiivien valmisteluun ja seurantaan sekä työsuojelun eri osa-alueiden kehittämiseen liittyviä työryhmiä (tällä hetkellä 12 työryhmää, työsuojeluosastolta edustus osassa työryhmiä).

Kolmikantainen ACSH koostuu kolmesta Interest Groupista IG (valtio GIG, työntekijät WIG ja työnantajat EIG). IG:t kokoontuvat yleensä ennen ACSH:ia muodostamaan omat näkökantansa käsiteltäviin asioihin, mutta ne voivat tarvittaessa kokoontua myös muutoin. STM:n työsuojeluosasto on edustettuna GIG:ssa.

Lisätietoja: Wiking Husberg
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63475

5.2. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (Bilbao-virasto)

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (European Agency for Safety and Health at Work, EU-OSHA) eli Bilbao-virasto on komission alainen virasto, jonka johtajana toimii tällä hetkellä itävaltalainen Christa Sedlatschek.

Kaikissa jäsenvaltioissa toimii Bilbao-viraston kansallinen koordinaatiokeskus eli Focal Point. Suomessa Focal Pointina toimii STM:n työsuojeluosasto. Koordinaatiokeskusten tehtävänä on organisoida kansalliset kolmikantaiset verkostot, vastata viraston toimeksiannoista sekä organisoida eurooppalaiset työterveyttä ja turvallisuutta koskevat kampanjat.

Vuosien 2016 - 2017 Bilbao-viraston kampanjan teema on ”Terveellinen työ – Elämän eri vaiheissa”. Bilbao-toimintaa ohjaa Suomessa työsuojeluneuvottelukunnan alainen kolmikantainen EU-OSHA -jaosto. Myös työsuojelun vastuualueet ovat tiiviisti mukana kampanjoiden toteutuksessa.

Lisätietoja: Hannu Stålhammar
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63469

5.3. Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)

Komission yhteydessä toimii johtavien työsuojelutarkastajien komitea (Senior Labour Inspectors' Committee, SLIC). Suomea komiteassa edustaa sosiaali- ja terveysministeriöstä osastopäällikkö Leo Suoma ja varajäsenenä valvontajohtaja Raimo Antila. Komitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Vuonna 2016 komitean kokoukset pidetään Alankomaissa ja Slovakiassa.

Komitealla on erilaisia työryhmiä ja verkostoja, kuten työsuojeluvalvonnan tiedonvaihtoverkosto SLIC-KSS. SLIC:n toimintasuunnitelmassa ajankohtaisia asioita ovat mm. erilaiset kampanjat, kuten vuonna 2016 vuokratyötä koskevat kampanjat. Lisäksi esillä on ollut tarkastajanvaihto, teemapäivät ja hyvien tarkastus- ja muiden käytäntöjen vaihto.

Suomen työsuojeluhallinto johtaa Maltan työsuojeluhallinnon arviointia syksyllä 2016.

Lisätietoja: Hannele Jurvelius
sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi
puhelin: 02951 63486

6. Muita työsuojelua sivuavia asioita

EU:ssa on vireillä ja odotettavissa Alankomaiden puheenjohtajuuskaudella lukuisia hankkeita työllisyys- ja sosiaaliasioiden alalla. Tällaisia lainsäädäntö- ja muita hankkeita liittyy esimerkiksi seuraaviin teemoihin:

- Työvoiman liikkuvuus
- Köyhyyden poistaminen
- Eurooppalainen ohjausjakso
- Lääkinnälliset laitteet
- Yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiiviehdotus
- Esteettömyysdirektiivi